

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

Założenia wstępne i przypominające (pewnik)

Słownik Języka Polskiego, PWN:

Semantyka

- **Dział językoznawstwa, którego przedmiotem jest analiza znaczeń wyrazów.**
- **Dział semiotyki (logika teorii języka) zajmujący się badaniem związków, jakie zachodzą między wyrażeniami języka a przedmiotami, do których się one odnoszą.**

**Transparentny (język polski) - przejrzysty, klarowny,
jawny.**

analgetyk opioidowy \neq narkotyk

sedacja paliatywna \neq sedacja w medycynie paliatywnej

sedacja terminalna \neq sedacja w medycynie paliatywnej

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

Jadwiga Pyszkowska

Wrocław, IV Zjazd PTMP

19 września 2014 rok

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

Opieka Paliatywna (Palliative Care) - to **program** pomocy medycznej i niemedycznej skierowany do szczególnych chorych i ich rodzin - określa to treść obowiązującej definicji WHO i EAPC.

WHO Definition of Palliative Care.

Palliative care is an **approach** that improves the quality of life of patients and their families facing the problem associated with life-threatening illness, through the prevention and relief of suffering by means of early identification and impeccable assessment and treatment of pain and other problems, physical, psychosocial and spiritual. [*"NCI Dictionary of Cancer Terms". National Cancer Institute. Retrieved 15 July 2014.*]

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

Opieka Paliatywna (Palliative Care) - to **program** pomocy medycznej i niemedycznej skierowany do szczególnych chorych i ich rodzin - określa to treść obowiązującej definicji WHO i EAPC.

EAPC Definition of Palliative care

Palliative care is the active, total care of the patients whose disease is not responsive to curative treatment. Control of pain, of other symptoms, and of social, psychological and spiritual problems is paramount. Palliative care is interdisciplinary in its **approach** and encompasses the patient, the family and the community in its scope. In a sense, palliative care is to offer the most basic concept of care – that of providing for the needs of the patient wherever he or she is cared for, either at home or in the hospital. Palliative care affirms life and regards dying as a normal process; it neither hastens nor postpones death. It sets out to preserve the best possible quality of life until death.

[<http://www.eapcnet.eu/Corporate/AbouttheEAPC/Definitionandaims.aspx>]

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

Opieka Paliatywna (Palliative Care) - to **program** pomocy medycznej i niemedycznej skierowany do szczególnych chorych i ich rodzin - określa to treść obowiązującej definicji WHO i EAPC.

Approach (tłum.):

podejście, filozofia, ideologia, kredo, nastawienie, orientacja, poglądy, postawa, program, przekonania, stanowisko, światopogląd, zapatrywania, zasady.

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

Medycyna paliatywna - to **dziedzina** naukowa i kliniczna.

Medycyna paliatywna to dział medycyny, a także specjalność lekarska, która obejmuje leczenie i opiekę nad nieuleczalnie chorymi, którzy znajdują się w okresie terminalnym śmiertelnej choroby. Celem działań medycyny paliatywnej nie jest zatrzymanie procesu chorobowego oraz jego wyleczenie, ale poprawienie jakości życia osób w tej fazie choroby. Uzyskuje się to przez: złagodzenie objawów choroby (procedury), złagodzenie bólu (procedury), wsparcie psychiczne i duchowe chorego i jego najbliższych (współpraca z zespołem opieki paliatywnej).

Dziedzina - synonimy: dział, branża, zakres, przedmiot, specjalność, dyscyplina, specjalizacja, resort.

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

Medycyna paliatywna - to **dziedzina naukowa i kliniczna.**

Medycyna paliatywna jest elementem opieki paliatywnej.

Realizacja działań proceduralnych wyłącznie przez lekarzy, nie tylko specjalistów.

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

Medycyna paliatywna - to **dziedzina** naukowa i kliniczna.

Medycyna paliatywna jest elementem opieki paliatywnej.

Realizacja działań proceduralnych wyłącznie przez lekarzy, nie tylko specjalistów.

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

SEDACJA *definicje*

W Intensywnej Terapii (na OIOM) **analgo-sedacja**, czyli przy każdej sedacji musi być zastosowana analgezja (standard OIOM). Wymaga wentylacji mechanicznej.

Śpiączka farmakologiczna to sedacja w celu ochrony OUN.

To nie są propozycje dla chorych objętych opieką paliatywną.

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

SEDACJA *definicje*

Sedacja w medycynie paliatywnej.

Kontrolowana sedacja farmakologiczna.

Cel: **odpoczynek bierny** prowadzący do podniesienia progu tolerancji na objawy trudne do kontrolowania.

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

Odoczynek bierny polega na ograniczeniu do minimum aktywności umysłowej i mięśniowej.

Jego najbardziej efektywną formą jest **sen**, który ma duże znaczenie przy odzyskiwaniu równowagi psychofizycznej. Dla przebiegu procesów regeneracyjnych decydujące znaczenie ma faza snu REM, podczas której wyraźnie obniża się napięcie mięśni szkieletowych.

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

Wskazania

Objawy, które trudno kontrolować wszelkimi dostępnymi środkami:

- ◆ **ból,**
- ◆ **duszność,**
- ◆ **delirium z pobudzeniem,**
- ◆ **lęk,**
- ◆ **depresja,**
- ◆ **problemy egzystencjalne nie pozwalające choremu odpocząć**
(panika np. przed zaśnięciem, umieraniem, brak akceptacji
aktualnego stanu z myślami samobójczymi lub proeutanatycznymi).

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

NIE dla:

- ◆ sedacji paliatywnej (czy jest sedacja zabiegowa, neurologiczna, anestezyjologiczna onkologiczna?);
- ◆ sedacji jako procedury prowadzącej do snu, w którym dochodzi do śmierci;
- ◆ sedacji terminalnej ze snem aż do śmierci;
- ◆ sedacji paliatywnej jako filozofii pomocy w nieświadomym umieraniu, tak niekiedy fałszywie postrzeganej przez etyków, filozofów, teologów, specjalistów zdrowia publicznego, ekonomistów zdrowia i niestety, również przez pracowników medycznych, którzy nie doświadczyli klimatu profesjonalnego towarzyszenia chorym u schyłku życia.

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

TAK dla:

- ◆ **Sedacji kontrolowanej odwracalnej** (podsypianie, sen).
- ◆ **Procedury w medycynie paliatywnej** z celem: odpoczynek od objawu trudnego lub niemożliwego do złagodzenia ból, duszność, lęk, czkawka), by podnieść próg tolerancji na wymienione objawy.
- ◆ Procedury **nie wymagającej specjalnej decyzji** komisji bioetycznej.
- ◆ Procedury wymagającej **wysokospecjalistycznej wiedzy** od lekarza.
- ◆ Procedury wymagającej **właściwego informowania** chorego i jego najbliższej rodziny.

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

ŁAGODZENIE CIERPIENIA

i

UTRZYMANIE ŻYCIA

***Robert Twycross (CH PTMP)
1992 Poznań***

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

Kończąc rozważania nad dylematem sedacji w medycynie paliatywnej, podzielę się moim szczególnym spostrzeżeniem w trakcie opracowania tego wystąpienia, które było dla mnie nie małym zaskoczeniem.

W podręcznikach polskojęzycznych i anglojęzycznych z zakresu opieki paliatywnej, a dostępnych w polskich księgarniach medycznych, nie występuje temat czy rozdział pt. "sedacja palatywna".

Natomiast w kilku podręcznikach polskojęzycznych i anglojęzycznych w tłumaczeniu na j. polski dla onkologów, zastosowano tę niewłaściwą semantykę dla procedury, która nie jest elementem świadczeń opieki onkologicznej.

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

REASUMUJĄC ROZWAŻANIA NAD DYLEMATAMI:

Sedacja w medycynie paliatywnej powinna być procedurą w kompetencji specjalisty medycyny paliatywnej lub anestezjologa czy lekarza specjalisty wykwalifikowanego z zakresu propedeutyki medycyny paliatywnej i doświadczonego w praktyce opieki paliatywnej.

SEDACJA W MEDYCYNIE PALIATYWNEJ - DYLEMATY

DYLEMAT:

**kłopotliwa
sytuacja
wymagająca
trudnego wyboru
między dwiema
przykrymi
możliwościami.**

Człowieku...rzuć w cholerę ten dylemat

i po prostu zacznij żyć.